

پرداخت نشدن مطالبات تولیدکنندگان برق:

گره‌ای که با اصلاحات بودجه‌ای نیز باز نشد.

سال‌ها است که عدم پرداخت به موقع مطالبات تولیدکنندگان برق شرایط را برای ادامه فعالیت آن‌ها دشوار و تامین نقدینگی نیروگاه‌ها را برای انجام به موقع تعمیرات و پرداخت هزینه‌های جاری، بیمه و تامین اجتماعی و بازپرداخت تسهیلات دریافتی از بانک‌ها با محدودیت جدی رو به رو کرده است. وزارت نیرو همواره نبود منابع کافی و فروش برق به قیمت‌های تکلیفی و کمتر از هزینه تمام شده به مصرف‌کنندگان را دلیل عدم پرداخت به موقع مطالبات بخش خصوصی عنوان کرده است.

در اینجا به روند افزایش درآمدهای وزارت نیرو از محل فروش برق به داخل و صادرات برق که انحصاراً در دست این وزارت خانه است، نگاهی خواهیم داشت. بر اساس جداول پیوست قوانین بودجه سنواتی، درآمد ریالی وزارت نیرو از محل صادرات برق در سال ۱۳۹۶، کمتر از ۳۰ هزار میلیارد ریال بوده است که این رقم در بودجه ۱۴۰۱ به دلیل کاهش نرخ برابری ریال، بالغ بر ۱۲۱ هزار میلیارد ریال برآورد شده است. متوسط تعرفه فروش برق در داخل سالانه ۸ درصد افزایش می‌یابد که این افزایش برای پرمصرف‌ها تا ۲۳ درصد بیشتر نیز می‌باشد. همچنین در قوانین بودجه سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱، به ترتیب در بندهای (ز) و (ط) از تبصره ۱۵ مقرر شد وزارت نیرو متوسط بهای انرژی برق تحویلی به صنایع فولادی، آلومینیوم، مس، فلزات اساسی و کانی‌های فلزی، واحدهای پالایشگاهی و پتروشیمی را بر مبنای نرخ خرید انرژی برق از نیروگاه‌های دارای قرارداد تبدیل انرژی محاسبه و دریافت نماید. ظرفیتی که پیش‌بینی شد برای سال ۱۴۰۰ تا سقف ۸ هزار و برای سال ۱۴۰۱ تا سقف ۱۶ هزار میلیارد تومان منابع مالی ایجاد کند، هرچند که بر اساس اطلاعات دریافتی از گزارش تفریغ بودجه سال ۱۴۰۰، بالغ بر ۲۳ هزار میلیارد تومان درآمد از این محل ایجاد شده که بالغ بر ۱۸ هزار میلیارد تومان از آن واریز شده است.

بنابراین آنچه مشخص است افزایش قابل توجه درآمدهای وزارت نیرو در سال‌های گذشته است که انتظار می‌رفت گشایشی در پرداخت مطالبات تولیدکنندگان برق و کاهش بدهی‌های سازمان‌ها و شرکت‌های زیر مجموعه وزارت نیرو به نیروگاه‌های غیر دولتی ایجاد کند. آخرین استعلام سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق در مهر ۱۴۰۱ نشان می‌دهد نیروگاه‌های عضو این تشکل، بالغ بر ۱۵ هزار میلیارد تومان مطالبه ریالی از شرکت‌های مدیریت شبکه برق ایران، توانیر و تولید نیروی برق حرارتی دارند که در صورت افزودن مطالبات ارزی برخی نیروگاه‌ها به این رقم، مجموع کل مطالبات این نیروگاه‌ها به ۴۵ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. افزایش درآمدهای صنعت برق منجر به کاهش حجم بدهی انباشته تولیدکنندگان برق نشده و تنها نقدینگی تزریق شده شرکت مدیریت شبکه برق به نیروگاه‌ها برای سال ۱۴۰۰ را اندکی بهبود بخشیده است.

شرکت ملی تولیدکننده برق
دفتر پژوهش

در چنین شرایطی که بهبود درآمدهای وزارت نیرو و اصلاحات بودجه در تبصره ۱۵ که رونق منابع را برای این وزارت خانه به همراه داشته است، تاثیر ناچیزی بر تسهیل شرایط مالی اداره نیروگاه‌های غیر دولتی از محل پرداخت مطالبات ایشان گذاشته است، امید اصلی برای بهبود شرایط مالی فعالیت تولیدکنندگان برق، برقراری ارتباط مستقیم میان تولیدکنندگان و مصرف کنندگان برق و کاهش نقش وزارت نیرو از معاملات برق است.